

Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara

Időszerű növényvédelmi teendők a közterületeken

2024. évi 2. árvácskás levél

► Ezen a télen sem pihenhettek sokat a növényvédősök! Hetente kérdéseket kaptunk az **árvácskák pusztulásával kapcsolatban, mely néhol elérte a 100 %-os szintet is**. Tavalyelőtt az enyhe és nedves téli időjárásban főleg a szürkepenészre gyanakodtam, a virágszirmokon és a leveleken is megjelentek a tünetei. A laborvizsgálatok nem erősítették meg a feltételezésem, nem ez okozta a kárt. Úgy láttam, hogy a kisvirágúak egészségesek maradnak, többször is ajánlottam a nagyvirágúak helyett. Sajnos az idei év rácafolt erre, néhol már februárban ki kellett szedni a beteg töveket az ágyásokból. Lásd a 02.08-i baloldali fotót. **Egyre bizonyosabb lett, hogy a talajjal kapcsolatos az árvácskák pusztulása.**

Dr. Vajna László segítségét kértem. Több helyszínen is szemléztünk, mintáztunk. A gyökérvizsgálatok alapján bebizonyosodott, hogy a talajból támadó kórokozó gombáknak főszerepük lehet a pusztulásban. A gyökérszörök nélküli, vagy a gyökérnyaknál barnuló palánták talajlakó gombák, baktériumok károsításra utaltak. Talaj eredetű fertőzést, növénypusztulást 5 - 6 kórokozó is okozhat. Gyakori lehet pl. a Fusarium gomba okozta hervadás, a levelek sárgulása és a teljes növénypusztulás. Valószínű, hogy a 02.23-án „felboncolt” árvácskán is egy Fusarium faj okozta az edénynyalábok elhalását. A kórokozó fajokat csak speciális laboratóriumi vizsgálatokkal lehet pontosítani, de a közterületi védekezés, gyógyítás lehetőségeit számba véve, ennek nincs nagy jelentősége.

Megdöbbenő volt az is, hogy a vizsgálatra kiemelt palántákat jó néhányszor csak az ültetési gyökérlabdával együtt tudtam kiemelni. A gyökerek nem tudták túlnőni ezt a kiscserépyi gyökérlabdát, az ágyás talaja nem engedte, hogy tovább terjeszkedjenek. A konkrét talajhibákat csak az adott ágyásból vett talajminták elemzése után lehet meghatározni. A tömörödött talajszerkezet, a hiányos vagy aránytalan tápanyagellátás (akár a túlzásba vitt komposzthasználat), az iszapoló öntözés és az öntözővíz pH-ja mind szerepet játszhatnak abban, hogy legyengülnek a növények és már nem tudnak ellenállni egy enyhe fertőzési nyomásnak.

Mindezek mellett az üvegházakból kikerülő és tünetmentesnek tűnő palánták is hozhatják magukkal a kórokozókat, melyek a szabadban, a gyengélkedő növényeken berobbanhatnak.

Még az I. kategóriás készítmények között sincs olyan gombaölő permetező szerünk, mellyel eredményesen védekezhetnénk, de 15 °C alatt különben sem működik a permetszerek többsége.

Nincs olyan talajfertőtlenítő szerünk sem aminek a bedolgozásával vagy beöntözésével védekezhetnénk a talajlakó gombák, baktériumok ellen. A kitermelt ágyásföld deponálása után el lehet végezni a kémiai talajfertőtlenítést, de a kezelés hatása kérdéses, sőt az esetleges növénykárosító utóhatásával is számolni lehet. Mindezek mellett költséges eljárás.

Ahol évek óta küzdenek ezzel a problémával, ott érdemes megfontolni a talajcserét, márcsak azért is, mert a tavaszi-nyári palántákat is megfertőzhetik a talajlakó kórokozók. Néhány fajuk több évig is megőrzi a fertőzőképességét a talajban. Ez sem olcsó művelet és több szakmai kérdést is felvet. Honnan szerezzük be az egészséges talajt, keverjük-e valamivel a kihordás előtt, milyen mélyen és milyen technológiával végezzük el a műveletet (pl. terítsünk-e valamit a talajréteg alá) stb.?

Végül, de egyáltalán nem utolsó sorban kérdés az is, hogy mit ültethetnénk az árvácskák helyett? Mivel tudnánk pótolni azt a téli szinkavalkádot amit a virágaik mutatnak? Meg tudnánk győzni a megrendelőket a kevésbé élénk de strapabíróbb növényekről vagy arról, hogy az általuk elvárt látványhoz nagyobb költséggel, többször le kell cserélni az állományt? Jó döntést kívánok!

Budapest, 2024. március 14.

Üdvözlettel és jó egészséget kívánok:

Zsigó György, NMNK

Székhely: 1112 Budapest, Budaörsi út 141-145.

www.magyarovenyorvos.hu és novkamara@t-online.hu